

รายงานการวิจัย

ความหมาย

รายงานการวิจัย (Research Report) คือ การสื่อสารให้ผู้อ่านรู้และเข้าใจถึงขั้นตอนในการทำวิจัยและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยค้นพบอย่างละเอียด และชัดเจน

ความสำคัญของรายงานการวิจัย

รายงานการวิจัย นับว่ามีบทบาทที่สำคัญอย่างหนึ่งในการทำวิจัย บางครั้งจะพบว่าผลการวิจัยมีคุณค่ามาก แต่การรายงานไม่ดี ขาดความชัดเจนและใช้ภาษากำกวม ทำให้ไม่เห็นคุณค่าของการวิจัยเรื่องนั้น การเขียนรายงานการวิจัยแตกต่างจากการเขียนเรียงความหรือบทความโดยทั่วไป เพราะว่าการเขียนรายงานการวิจัยเป็นการอธิบายข้อเท็จจริงจากการศึกษาค้นคว้า มากกว่าที่จะพยายามโฆษณาชวนเชื่อ การมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการรายงานการวิจัย จะช่วยให้นักวิจัยสามารถนำเสนอผลงานที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจและอ่านผลงานวิจัยต่าง ๆ ได้เข้าใจง่ายขึ้น ดังนั้น นักวิจัยทุกคนจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ถึงเทคนิคและวิธีในการรายงานการวิจัย

รูปแบบของรายงานการวิจัย

โดยทั่วไป รูปแบบของรายงานการวิจัยประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนประกอบตอนต้น ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนประกอบตอนท้าย ซึ่งแต่ละส่วนประกอบด้วยส่วนย่อย ๆ ดังนี้

๑. ส่วนประกอบตอนต้น ประกอบด้วย ปกใน ประกาศนียบัตรแก่ผู้ที่มีอุปการคุณต่าง ๆ สารบัญ รายการตาราง รายการแผนภูมิ หนึ่งสำหรับปกในซึ่งเป็นใบแรก ประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัยและวุฒิที่เคยได้รับมาแล้ว ชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ และปี พ.ศ. ที่จัดทำ

๒. ส่วนเนื้อเรื่อง ประกอบด้วย

(๑) บทนำ ได้แก่ ภูมิหลังความเป็นมาของ

ปัญหา ข้อความที่เป็นปัญหา จุดมุ่งหมายของการศึกษา ความสำคัญของปัญหา ข้อตกลงเบื้องต้น ขอบเขตจำกัด ตัวแปร สมมติฐาน ตลอดจนการให้นิยามคำศัพท์เฉพาะ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจในปัญหาที่จะศึกษาอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น

(๒) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การวิเคราะห์ผลงานวิจัย บทความและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่จะทำวิจัย แล้วทำการสังเคราะห์เพื่อช่วยให้ผู้อ่านได้เข้าใจภูมิหลังของพัฒนาการ ในการแก้ปัญหาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่ามีความเป็นมาอย่างไร นอกจากนี้ควรจะชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในผลงานวิจัย บทความและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเหล่านั้น ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างปัญหาที่จะศึกษากับปัญหาการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเมื่อผู้อ่านได้อ่านมาถึงบทนี้แล้วจะทำให้เห็นภาพพจน์ของปัญหา ตลอดจนเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่ได้เด่นชัดขึ้น

(๓) วิธีการวิจัย ได้แก่ แบบแผนการวิจัยและวิธีการแก้ปัญหา เช่น การวิจัยเชิงทดลองก็ควรระบุแบบแผนการทดลอง (experimental design) ให้ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างควรระบุเทคนิคการเลือกตัวอย่าง หน่วยการสุ่ม (sampling unit) ขนาดตัวอย่าง วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างเครื่องมือ การพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับความเที่ยงตรง (validity) ความเชื่อมั่น (reliability) บอกวิธีการทางสถิติที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล หรือวิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ เป็นต้น

(๔) การวิเคราะห์และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล อาจจะนำเสนอในรูปของการบรรยาย ตารางหรือแผนภูมิ การใช้ตารางและแผนภูมิช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้รวดเร็วและถูกต้อง อย่างไรก็ตามก็ควรจะมีคำอธิบายประกอบการตีความหมายและข้อสรุปของข้อมูล

ในตารางและแผนภูมินั้น ๆ ด้วย ตารางและแผนภูมิที่ดี
ควรจะเป็นตารางหรือแผนภูมิที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง
สิ่งที่สำคัญเพียงหนึ่งหรือสองสิ่งเท่านั้น

(๕) การสรุปผลการวิจัย ได้แก่ การกล่าวถึง
ข้อความเป็นปัญหา และวิธีการวิจัยอย่างย่อ ตลอดจน

การสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัยที่ค้นพบ
ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

๓. ส่วนประกอบตอนท้าย ประกอบด้วย
บรรณานุกรม ภาคผนวก ดัชนี (ถ้ามี) และประวัติ
ของผู้วิจัย

อนันต์ ศรีโสภา

บรรณานุกรม

อนันต์ ศรีโสภา **หลักการวิจัยเบื้องต้น** บริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด ถนนมหาไชย ตำราชราชบุรี กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๒๑

Best, John W., **Research in Education**, 2nd, ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice – Hall Inc., 1963.

Campbell, William Giles, **Form and Style in Thesis Writing**, Boston : Houghton Mifflin Company, 1969,
138 pp.

Turabian, Kate L., **A Manual for Writer of Term Papers, Thesis and Dissertations**, Chicago : The University
of Chicago Press, 1960, 61 pp.